

דף קיא.

חור"מ סימן שלט פעיף ז

עין משפט א.

עיין בסעיף הקודם

חור"מ סימן שלט פעיף ט

עין משפט ב.

ט. שכיר שמכיר שבעה"ב אין דרכו להיות בידו מעות אלא ביום השוק, אינו עובר בכל תלין אפי' יש לו מעות^ו אבל מיום השוק ואילך עובר אם אינו נותן לו משום "אל תאמר לרעך".

הגה: וה"ה אלה שאין דרכם לשלם עד שיחשבו עם הפועלים, אינם עוברים עד שיחשבו עמהם^ז.

חור"מ סימן שלט פעיף ד

עין משפט ג.

עיין לעיל דף קי: עין משפט י

חור"מ סימן שלט פעיף ב

עין משפט ד.

ב. כל הכובש שכר שכיר כאילו נוטל נשמתו^ח ועובר בחמשה לאוין^ט ועשה.

ו. מימרא דרבה בר רב הונא שם בקי"א ע"א, ואז לאו בר אעבורי לאו הוא. סמ"ע ס"ק י"ז.

ז. כ"כ הנ"י בפ' המקבל שם בב"מ, וביאר שם דאפי' לא יתבע לו אלא דבר מועט שהוא יודע שחייב לו אפי' בלא חשבון ג"כ אינו עובר.

ח. שם בברייתא קי"ב ע"א, ובפעמוני זהב הביא דאם זיכה בעה"ב לפועל שכירותו ע"י אחר מסתבר שכל שביד הפועל לילך ולקחת שוב אינו עובר בין נתרצה הפועל בכך בין לא נתרצה שהרי אין כאן "לא תלין איתך" שזה כבר לא איתו ע"ש.

ט. מברייתא קי"א ע"א, והגם שיש מהן בשכיר יום ויש מהן בשכיר לילה, כתב רש"י שודאי כולם ביחד לא משכחת לה, ומ"מ בכסף משנה כתב דאם כשכשו עבר לילה וגם יום עבר בכולם.

והחמשה הן, לא תגזול, לא תעשוק שכר שכיר, לא תעשוק את רעך, לא תלין, ולא תבוא עליו השמש, והעשה דביומו תיתן שכרו.

עין משפט ה.

ח"מ סימן שנ"ט פ"ה ז.ח.

ז. גזלן זה הלוקח ממון האדם בחזקה^ז כגון שחטף מידו מטלטלין או שנכנס לרשותו שלא מרצון הבעלים ונטל משם כלים, או שתקף בעבדו או בהמתו ונשתמש בהם, או שירד לתוך שדה חבירו ואכל פירותיה.

ח. עשקן זה שבא ממון חבירו לתוך ידו ברצון הבעלים וכיון שתבעו כבש הממון ולא מחזירו, כגון שהיה לו ביד חבירו הלואה או שכירות^ח ותבעו ואינו יכול להוציא ממנו מפני שהוא אלם וקשה.

עין משפט ז.

ח"מ סימן של"ט פ"ה א.

א. מצוה לתת שכר שכיר בזמנו^א ואם איחרו עובר בלאו בין בשכר אדם או שכר בהמה או כלים אבל על שכירות קרקע י"א שאינו עובר^א.

עין משפט ט.י.ב.

ח"מ סימן של"ט פ"ה י.

י. אין בעה"ב עובר משום "בל תלין" אלא א"כ תבעו השכיר^ב, אבל לא תבעו או שתבעו ולא היו לו מעות ליתן לו^ב או שהפנה אותו אצל שולחני ליתן לו^ב אינו עובר אפי' אין לבעה"ב אצל שולחני כלום. ומ"מ אם רצה השכיר לחזור בו שלא לקבל מהשולחני אלא מבעה"ב

י. כמו שהכתוב אומר ויגזול את החנית מיד איש מצרי.

כ. ובת"כ פ' קדושים אמרו לא תעשוק וכו'. ואיזה זה הכובש שכר שכיר ולמד הרמב"ם דה"ה להלואה דדמי ליה. גאון אות י"א.

ל. מבב"מ קי"א ע"א דילפינן מדכתיב בדברים כ"ד, ט"ו, "לא תבוא עליו השמש" ובסמוך יתבאר דעובר בחמשה לאוין, מ"מ הרמב"ם והמחבר כתבו רק דעובר בלאו, משום שעל שאר הלאוין אינו עובר אלא אין דעתו לשלם לו כלל. משא"כ בלאו "דלא תבוא עליו השמש" שעובר מיד שעבר זמנו אף בדעתו לשלם לו. סמ"ע ס"ק א' ודלא כהע"ש.

מ. טור בשם הרמ"ה דדרשינן "כל אשר בארצך" ולא "כל ארצך" בדברים כ"ד - י"ד.

נ. ממשנה שם קי"א ע"א, דכך דרשו "לא תלין איתך" "מדעתך" לאפוקי כשלא תבעו שאז השהייה היא מדעתו דפועל. סמ"ע ס"ק י"ט.

ס. מברייתא שם קי"ב ע"א, דדרשינן ג"כ "איתך" שיש לך אתך ולא כשהמחהו אצל חנוני. סמ"ע ס"ק כ'.

ע. וקיבל עליו השולחני ליתן לו. ואפי' אין לשולחני כלום משל בעה"ב, כך פירש רש"י שם במשנה קי"א ע"א ד"ה המחחו, והרי"ף והתוס' שם והרא"ש.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

הרשות בידו פ.

הגה: אם לא שקנו מידו כשהסכים דאז אינו יכול לחזור בו.

השכיר שנשבע ונוטל נתבאר בסי' פ"ט.

עין משפט ל.מ. חו"מ סימן פט סעיף ג.

ד. במה דברים אמורים שהשכיר נשבע ונוטל ביש עדים ששכרו ז, דאם לא כן מתוך שיכול לומר לא שכרתיך ק, נאמן לומר שכרתיך ונתתי לך שכרך, ונשבע בעה"ב היסת, ואם הודה בעה"ב במקצת ישבע שבועת התורה ר.

הגה: י"א ש דאפי' כופר הכל ושכרו בעד אחד, בעה"ב ישבע שבועת התורה כנגד העד.

ה. גם אם שכרו בעדים אבל תבעו אחר זמנו ה המוציא מחבירו עליו הראיה, ואם לא הביא השכיר ראיה ישבע בעה"ב היסת.

ו. כמה הוא זמנו של השכיר, שכיר יום כל הלילה שלאחריו, ושכיר

פ. כרבא שם בקי"ב ע"א דלא חשיב ליה מחילה, ומכאן ראייה דמחילה לא בעי קנין שאם צריכה קנין פשיטא דאינו יכול לחזור בו אחרי הקנין, ואפ"ה אמר רב ששת שם דאינו חוזר משום דמחל לו.

ומה שהשכיר יכול לחזור בו, אפי' אם החנוני לא חזר בו מלידתן לו, מ"מ כיון שאין לו בידו כלום ולא נתחייב לו החנוני במעמד שלשתן ואם רצה החנוני יכול לחזור בו, משו"ה גם השכיר יכול לחזור בו. סמ"ע ס"ק כ"א.

צ. מברייתא שם ק"י ע"ב וכדמוקי לה בדף קי"א ע"א, שהרי בעה"ב לא שכרן, והשליח אמר להם שכרכם על בעה"ב ואין פעולתן עליו. סמ"ע ס"ק י"ג.

ק. מדברי התוס' שם ד"ה אמר ליה לשמעיה, ופירוש שאינו טרוד בעה"ב באמת אלא שמכוון לדחותם בזה עובר משום "אל תאמר לרעך" שהוא מדברי קבלה. במשלי ג'-כ"ח.

ר. טור בשם הרא"ש שהיה אומר כן לדעת הרמ"ה.

ש. שאינו עובר אלא עד הבוקר הראשון שם בברייתא ק"י.

ת. מימרא דרב שם, וכדמפרש רב יוסף.

לילה כל היום שלאחריו א, הביא השכיר ראייה שתבעו תוך זמנו ב
הרי זה נשבע ונוטל כל אותו יום של התביעה. כיצד, היה עושה עמו
ביום שני עד הערב, זמנו כל ליל שלישי, וביום שלישי אינו נשבע ונוטל
אם לא שהביא עדים שהיה תובעו תוך כל ליל שלישי כי אז נשבע ונוטל
גם כל יום שלישי, אבל מליל רביעי ואילך אינו נשבע ונוטל אלא א"כ
הביא עדים שהיה תובעו כל יום חמישי ג שאז נשבע ונוטל כל יום
חמישי וכן על זה הדרך.

- א. מימרא דרבה בר רב הונא שם בקי"א ע"א, ואז לאו בר אעבורי לאו הוא. סמ"ע ס"ק י"ז.
- ב. כ"כ הנ"י בפ' המקבל שם בב"מ, וביאר שם דאפי' לא יתבע לו אלא דבר מועט שהוא יודע שחייב לו אפי' בלא חשבון ג"כ אינו עובר.
- ג. ממשנה שם קי"א ע"א, דכך דרשו "לא תלין איתך" "מדעתך" לאפוקי כשלא תבעו שאז השהייה היא מדעתו דפועל. סמ"ע ס"ק י"ט.